

บทบาทผู้นำพยาบาลยุคใหม่ในการขับเคลื่อนองค์กรวิชาชีพไม่แสวงหาผลกำไร ผ่านเครือข่ายวิชาการและนวัตกรรม

วัชร อมรโรจน์วรวุฒิ¹ ศักดิ์ขรินทร์ นรสาร²

(วันที่รับบทความ: 20 มีนาคม 2568, วันที่แก้ไข: 20 พฤษภาคม 2568, วันที่ตอบรับ 20 พฤษภาคม 2568)

บทคัดย่อ

ผู้นำทางการพยาบาลในยุคปัจจุบันมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรวิชาชีพ โดยเฉพาะองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร ซึ่งต้องเผชิญกับความท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงของสังคม เทคโนโลยี และความคาดหวังของประชาชน บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอแนวทางการขับเคลื่อน องค์กรวิชาชีพพยาบาลไม่แสวงหาผลกำไร ผ่านกรอบแนวคิดภาวะผู้นำยุคใหม่ โดยเน้นการบริหาร เครือข่ายวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพและการนำนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้เพื่อเสริมสร้างศักยภาพ ของสมาชิก องค์กรประกอบสำคัญที่เสนอ ได้แก่ การพัฒนาคุณลักษณะผู้นำ ประกอบด้วย การมอง การณ์ไกล การบริหารเครือข่าย และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเหมาะสม ตลอดจนการประยุกต์ บทบาทผู้นำเชิงนวัตกรรม เชิงกลยุทธ์ และการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง โดยใช้กรณีศึกษา ของสมาคมศิษย์เก่าวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น เป็นตัวอย่างเชิงประจักษ์ การวิเคราะห์ พบว่า การสร้างเครือข่ายทางวิชาการ การประยุกต์ใช้นวัตกรรม และการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัล เป็นเครื่องมือสำคัญในการเสริมสร้างศักยภาพและความยั่งยืนขององค์กร แม้เผชิญกับข้อจำกัด ด้านทรัพยากร ผลลัพธ์จากกรณีศึกษานี้นำไปสู่ข้อเสนอเชิงนโยบาย ได้แก่ การส่งเสริมผู้นำรุ่นใหม่ การสนับสนุนเทคโนโลยี และการขยายเครือข่ายในระดับภูมิภาคและนานาชาติ บทเรียนที่ได้สามารถ นำไปปรับใช้ในองค์กรวิชาชีพพยาบาลอื่นๆ เพื่อยกระดับศักยภาพและความสามารถในการแข่งขัน ของวิชาชีพในอนาคต

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำพยาบาล, การสร้างเครือข่ายวิชาการ, องค์กรไม่แสวงหาผลกำไร, สมาคมศิษย์เก่าวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น

¹คณบดี คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

²อาจารย์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก

Corresponding author : ศักดิ์ขรินทร์ นรสาร, e-mail: sakkarin.n@gmail.com

The Role of Modern Nursing Leadership in Advancing Non-Profit Professional Organizations through Academic Networks and Innovation

Wacharee Amornrojanavaravutti¹, Sakkharin Norrasan²

(Received 20th March 2025; Revised : 20th May 2025; Accepted 20th May 2025)

Abstract

Nursing leadership plays a crucial role in advancing professional organizations, particularly non-profit organizations that face challenges arising from social changes, technological advancements, and evolving public expectations. This article aims to propose strategies for driving non-profit nursing professional organizations through a modern leadership framework, emphasizing the effective management of academic networks and the application of innovations to enhance member capacity. Key elements include the development of leadership characteristics such as visionary thinking, networking ability, and appropriate utilization of digital technology, as well as the integration of innovative, strategic, and adaptive leadership roles. The case study of the Alumni Association of Boromarajonani College of Nursing Khon Kaen is used as empirical evidence. The analysis reveals that building academic networks, applying innovations, and integrating digital technology are essential tools for enhancing organizational capacity and sustainability despite resource constraints. The lessons learned from this case study lead to policy recommendations, including promoting new-generation leaders, supporting technological infrastructure, and expanding networks at regional and international levels. These findings can be adapted to strengthen other nursing professional organizations and enhance their competitiveness and sustainability in the future.

Keywords: Nursing leadership, academic network, non-profit organization,
The Alumni Association of Boromarajonani College of Nursing Khon Kaen

¹Dean, Faculty of Nursing, Northeastern University

²Lecturer, Boromarajonani College of Nursing Khon Kaen, Faculty of Nursing, Praboromarajchanok Institute

Corresponding author : Sakkharin Norrasan, e-mail: sakkharin.n@gmail.com

บทนำ

ระบบสุขภาพในศตวรรษที่ 21 กำลังเผชิญกับความท้าทายอันซับซ้อนจากปัจจัยแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและไม่แน่นอน ซึ่งสามารถอธิบายผ่านกรอบแนวคิด VUCA ได้แก่ ความผันผวน (Volatility), ความไม่แน่นอน (Uncertainty), ความซับซ้อน (Complexity) และความคลุมเครือ (Ambiguity)^(1,2) ภายใต้บริบทดังกล่าว ความเปราะบางด้านสุขภาพทั้งในระดับบุคคลและระดับสังคมเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้ทุกองค์กรด้านสุขภาพต้องปรับตัวอย่างเร่งด่วน โดยเฉพาะองค์กรวิชาชีพพยาบาลที่มีบทบาทในการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างยั่งยืน^(1-4,6) จากรายงานของสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทย พบว่า องค์กรพยาบาลในหลายพื้นที่ โดยเฉพาะองค์กรวิชาชีพไม่แสวงหาผลกำไร ขาดแคลนงบประมาณ สนับสนุนการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ขาดกลไกเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพ และยังไม่มีรูปแบบภาวะผู้นำที่ตอบโจทย์ การเปลี่ยนแปลงยุคดิจิทัลอย่างชัดเจน^(5,6,11) แนวโน้มภาวะผู้นำพยาบาลในประเทศไทย กำลังเคลื่อนเข้าสู่การพัฒนาทักษะที่มากกว่าแค่การบริหารจัดการทั่วไป แต่ต้องสามารถสร้างเครือข่ายความร่วมมือที่ยืดหยุ่น และใช้นวัตกรรม เพื่อเพิ่มคุณค่าและความสามารถในการอยู่รอดขององค์กรได้ หนึ่งในกลไกสำคัญที่ช่วยให้องค์กรวิชาชีพพยาบาลสามารถปรับตัวและเติบโตอย่างมีประสิทธิภาพ คือ บทบาทผู้นำทางการพยาบาล ซึ่งต้องอาศัยภาวะผู้นำที่ทันสมัย มีวิสัยทัศน์ และสามารถตอบสนองต่อความท้าทายที่เกิดขึ้นในยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในบริบท

ขององค์กรวิชาชีพที่ไม่แสวงหาผลกำไร ซึ่งมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ โครงสร้างการบริหาร และทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาและขับเคลื่อนองค์กรเหล่านี้ให้เข้มแข็งและยั่งยืนจึงต้องอาศัยผู้นำที่มีความสามารถในการสร้างเครือข่ายวิชาการ และนำนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้อย่างเป็นระบบ⁽²⁻¹³⁾

สมาคมศิษย์เก่าวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น เป็นหนึ่งในองค์กรวิชาชีพไม่แสวงหาผลกำไรที่มีพัฒนาการโดดเด่นในด้านการสร้างเครือข่ายวิชาการ การประยุกต์ใช้นวัตกรรม และการส่งเสริมภาวะผู้นำของสมาชิกในองค์กรอย่างเป็นระบบ⁽⁵⁾ การศึกษารณียของสมาคมศิษย์เก่าวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น จึงเป็นตัวอย่างที่สะท้อนบทบาทผู้นำพยาบาลยุคใหม่ได้อย่างชัดเจน องค์กรวิชาชีพพยาบาลที่ไม่แสวงหาผลกำไรยังมีบทบาทเป็นกลไกสำคัญในการเสริมสร้างศักยภาพบุคลากรพยาบาลในทุกกระดับผ่านการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้การสนับสนุนงานวิชาการ และการพัฒนานวัตกรรม ที่ตอบสนองต่อความต้องการของสังคม^(5,7,10) การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพภายใต้บทบาทผู้นำจึงเป็นปัจจัยที่กำหนดความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์กร บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอแนวทางการขับเคลื่อนองค์กรวิชาชีพพยาบาลไม่แสวงหาผลกำไร ผ่านกรอบภาวะผู้นำยุคใหม่ที่เน้นการบริหารเครือข่ายวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ และการนำนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของสมาชิก โดยใช้กรณีศึกษาของสมาคมศิษย์เก่าวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น ซึ่งเป็นตัวอย่างขององค์กรที่ประสบความสำเร็จ

ในการบริหารเครือข่ายและขับเคลื่อนกิจกรรมทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง^(5,11) กลุ่มเป้าหมายของบทความนี้ ได้แก่ นักวิชาการพยาบาล ผู้บริหารองค์กรวิชาชีพพยาบาล รวมถึงผู้สนใจในการพัฒนาองค์กรสุขภาพที่ไม่แสวงหาผลกำไร เพื่อให้สามารถนำบทเรียนและแนวทางการบริหารเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม บทเรียนจากกรณีศึกษานี้สะท้อนให้เห็นถึงแนวทางการบริหารจัดการเครือข่ายอย่างมีประสิทธิภาพ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนาองค์ความรู้ และการสร้างแรงบันดาลใจ เพื่อยกระดับศักยภาพของวิชาชีพในภาพรวม พร้อมส่งเสริมการพัฒนาองค์กรวิชาชีพพยาบาลอื่น ๆ ให้สามารถเติบโตอย่างยั่งยืนในอนาคต^(5,7,10,11,13)

คุณลักษณะผู้นำพยาบาลยุคใหม่

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า ผู้นำที่มีประสิทธิภาพในยุคปัจจุบันต้องมีคุณลักษณะเฉพาะที่สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงของระบบสุขภาพในระดับโลก และระดับท้องถิ่น สามารถสรุปคุณลักษณะเด่นได้ 3 ประการ ได้แก่ 1) การมองการณ์ไกล (Visionary Thinking) ผู้นำต้องสามารถเห็นภาพอนาคตขององค์กร และกำหนดทิศทางอย่างชัดเจน โดยเฉพาะการเตรียมองค์กรรับมือกับความผันผวนด้านสาธารณสุขและความไม่แน่นอนทางเทคโนโลยี⁽¹⁻³⁾ 2) ความสามารถในการบริหารเครือข่าย (Networking Ability) ผู้นำต้องสามารถประสานงานและเชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างบุคคล หน่วยงาน และองค์กรภายนอก เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กร

และขยายผลกระทบทางวิชาชีพในวงกว้าง ซึ่งยังเป็นประเด็นที่วรรณกรรมหลายฉบับกล่าวถึงน้อยในบริบทของประเทศไทย^(4,5,9) และ 3) การใช้ข้อมูลและเทคโนโลยี (Data and Technology Utilization) ผู้นำต้องสามารถใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ในการตัดสินใจ และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เช่น ระบบฐานข้อมูลออนไลน์ การประชุมเสมือน และแพลตฟอร์ม e-Learning เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเครือข่ายวิชาการ^(7,10)

การประยุกต์ใช้คุณลักษณะผู้นำในกรณีศึกษาสมาคมศิษย์เก่าวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น พบว่า คุณลักษณะผู้นำดังกล่าวได้ถูกถ่ายทอดผ่านการปฏิบัติจริง และเป็นปัจจัยสนับสนุนให้การดำเนินงานขององค์กรไม่แสวงหาผลกำไรสามารถสร้างผลลัพธ์ที่ชัดเจน และสามารถขับเคลื่อนองค์กรให้เติบโตได้อย่างต่อเนื่อง โดยผู้นำของสมาคมศิษย์เก่าวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาองค์กร เชื่อมโยงเครือข่ายวิชาชีพอย่างเข้มแข็งทั้งศิษย์เก่าและศิษย์ต่างสถาบัน และใช้เทคโนโลยีส่งเสริมการเรียนรู้ของสมาชิกได้อย่างมีประสิทธิภาพ^(5,11) กล่าวโดยสรุปว่า ผู้นำสมาคมศิษย์เก่าวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น เป็นตัวอย่างที่ชัดเจนของผู้นำพยาบาลยุคใหม่ที่สามารถผสมผสานคุณลักษณะทั้งสามด้านนี้อย่างเป็นระบบในการขับเคลื่อนองค์กรให้รอดและเติบโตอย่างต่อเนื่องโดยใช้เครือข่ายทางวิชาการ และคณะกรรมการ ด้วยทักษะการบริหารเครือข่าย การมองการณ์ไกล และการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งหมดนี้ล้วนเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อน

องค์กรวิชาชีพพยาบาลให้สามารถรับมือกับความท้าทายในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างเป็นระบบ⁽¹⁻¹³⁾

แนวคิดและบทบาทผู้นำพยาบาลยุคใหม่

ในยุคที่การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ทั้งจากปัจจัยทางเทคโนโลยี ความคาดหวังของผู้ใช้บริการ และข้อจำกัดเชิงโครงสร้างขององค์กร การมีผู้นำที่มีประสิทธิภาพถือเป็นกุญแจสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรวิชาชีพพยาบาลสู่ความสำเร็จ โดยเฉพาะในระดับชุมชนและองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไรที่ต้องรับมือกับข้อจำกัดด้านทรัพยากร งบประมาณ และความต่อเนื่องของกำลังคน จากการศึกษาวรรณกรรม พบว่า ผู้นำพยาบาลยุคใหม่ จะต้องสามารถประยุกต์ใช้แนวคิดบทบาทผู้นำที่หลากหลาย ได้แก่ บทบาทผู้นำเชิงนวัตกรรม บทบาทผู้นำเชิงกลยุทธ์ และบทบาทผู้นำที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง ซึ่งแต่ละบทบาทมีคุณลักษณะเฉพาะที่เสริมศักยภาพการขับเคลื่อนองค์กรให้เติบโตอย่างยั่งยืนและสามารถปรับตัวต่อความท้าทายใหม่ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ^(1,2,3,8,12) ประกอบด้วย

1) บทบาทผู้นำเชิงนวัตกรรม (Innovative Leadership) เน้นที่การคิดสร้างสรรค์ กล้าริเริ่มแนวคิดใหม่ ๆ และนำมาทดลองใช้ และเปิดพื้นที่การเรียนรู้ภายในองค์กร โดยเฉพาะในประเด็นการดูแลสุขภาพรูปแบบใหม่ เช่น นวัตกรรมดูแลผู้ป่วยเรื้อรังและเทคโนโลยีสนับสนุนการบริหาร ทั้งนี้ผู้นำต้องสนับสนุนให้ทีมงานกล้าทดลองและเรียนรู้จากความล้มเหลว โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนานวัตกรรมในการดูแลสุขภาพและบริการพยาบาล ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการเพิ่มคุณค่าให้องค์กรใน

ยุคปัจจุบัน^(2,12)

2) บทบาทผู้นำเชิงกลยุทธ์ (Strategic Leadership) ผู้นำต้องมีทักษะในการวางแผน และจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ควบคู่กับการแปลงวิสัยทัศน์เป็นแผนปฏิบัติการที่สามารถประเมินผลได้^(2,3) การผสมผสานบทบาทเชิงนวัตกรรมและกลยุทธ์อย่างมีสมดุล ช่วยให้ผู้นำสามารถขับเคลื่อนองค์กรให้ตอบสนองต่อแรงกดดันจากสังคม ข้อจำกัดด้านงบประมาณ และการแข่งขันด้านเทคโนโลยีในวิชาชีพสุขภาพ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ^(3,9)

3) บทบาทผู้นำที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง (Adaptive Leadership) มุ่งเน้นการปรับตัวอย่างรวดเร็วต่อบริบทที่เปลี่ยนแปลง พร้อมเปิดรับความคิดเห็นอย่างรอบด้าน และปรับกระบวนการทำงานให้เหมาะสม ทั้งนี้ผู้นำต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมในทุกระดับ สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เปิดรับการเปลี่ยนแปลง และสร้างความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของในการกิจองค์กร^(2,8)

จากการวิเคราะห์วรรณกรรม ยังพบว่า งานศึกษาที่กล่าวถึงบทบาทผู้นำ มักแยกพิจารณาแต่ละบทบาท โดยไม่เชื่อมโยงเข้ากับบริบทขององค์กรขนาดเล็กหรือไม่แสวงหาผลกำไร ซึ่งเป็นช่องว่างสำคัญที่บทความนี้ต้องการเติมเต็ม บทบาทผู้นำทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ บทบาทผู้นำเชิงนวัตกรรม ผู้นำเชิงกลยุทธ์ และผู้นำที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง ล้วนเป็นแนวคิดสำคัญที่ถูกนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการของสมาคมศิษย์เก่าวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น ซึ่งเป็นองค์กรวิชาชีพที่ไม่แสวงหาผลกำไรที่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากรและแรง

ขับเคลื่อน แต่สามารถเติบโตและสร้างคุณค่าทางวิชาชีพได้ด้วยบทบาทผู้นำที่มองการณ์ไกล และขับเคลื่อนองค์กรอย่างสร้างสรรค์ ผ่านการสร้างเครือข่ายวิชาการและนวัตกรรมที่ตอบโจทย์สมาชิก บทบาทผู้นำเชิงนวัตกรรม เชิงกลยุทธ์ และการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง จึงเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้องค์กร “อยู่รอด” และ “เติบโต” อย่างต่อเนื่อง และทำหน้าที่เพื่อองค์กรวิชาชีพและสาธารณะประโยชน์อย่างต่อเนื่อง

การขับเคลื่อนเครือข่ายวิชาการ

การขับเคลื่อนองค์กรวิชาชีพพยาบาลให้สามารถปรับตัวและเติบโตอย่างยั่งยืนในยุคที่เต็มไปด้วยความเปลี่ยนแปลงและความท้าทาย จำเป็นต้องอาศัย บทบาทผู้นำพยาบาล ที่มีความสามารถทั้งในการบริหารจัดการเครือข่ายอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถเลือกใช้เครื่องมือสนับสนุนอย่างเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม เพื่อเสริมสร้างศักยภาพขององค์กรอย่างเป็นระบบ^(1,2) ทั้งนี้องค์ประกอบสำคัญของการดำเนินงาน ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่

1) การสร้างเครือข่ายวิชาการเพื่อพัฒนาองค์กร (Establishing Academic Networks) ในยุคปัจจุบัน การพัฒนาองค์กรวิชาชีพพยาบาลที่ไม่แสวงหาผลกำไรให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน จำเป็นต้องอาศัยกลไกการบริหารจัดการที่เรียกว่า “การสร้างเครือข่ายวิชาการ” ซึ่งเป็นกระบวนการรวมพลังของบุคคล กลุ่ม และองค์กร เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือในการพัฒนาองค์ความรู้ งานวิจัย และการฝึกอบรมวิชาชีพ โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับศักยภาพของบุคลากร และผลลัพธ์ของการบริการด้านสุขภาพของพยาบาลในสถานพยาบาลทุกระดับ

ทั้งนี้ ผู้นำพยาบาลมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเครือข่ายวิชาการผ่านการกำหนดเป้าหมายร่วมกันอย่างชัดเจน แบ่งปันบทบาทหน้าที่ของสมาชิกเครือข่าย และเสริมสร้างแรงจูงใจในการมีส่วนร่วม เพื่อยกระดับคุณภาพของบุคลากรและการบริการพยาบาลในภาพรวมให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด^(5,6,9)

2) แนวทางการบริหารเครือข่าย (Collaboration & Networking Strategy)

การบริหารเครือข่ายวิชาการต้องอาศัยหลักการของ Collaboration หรือการทำงานร่วมกันบนเป้าหมายที่ชัดเจน และ Networking ซึ่งหมายถึง การเชื่อมโยงความร่วมมือที่เป็นระบบระหว่างบุคคลและองค์กร เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ และทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้นำที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีทักษะในการประสานงาน การสื่อสารที่มีประสิทธิผล และการสร้างความไว้วางใจในหมู่สมาชิก ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้เครือข่ายสามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่นและเกิดประโยชน์สูงสุด^(4,5,9,12) โดยแนวทางหลักในการบริหารเครือข่าย ได้แก่ 1) การกำหนดเป้าหมายและวิสัยทัศน์ร่วม 2) การสร้างเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นระยะ 3) การวางระบบติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และ 4) การเสริมสร้างแรงจูงใจและการเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง^(9,12)

3) การใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือขับเคลื่อนเครือข่าย (Technology as an Enabler) เทคโนโลยีสมัยใหม่เป็นเครื่องมือที่ช่วยเสริมประสิทธิภาพการบริหารเครือข่าย ช่วยลดข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ อีกทั้งยังเป็นช่องทางในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ที่รวดเร็วและ

เข้าถึงง่าย^(7,10) ตัวอย่างการใช้เทคโนโลยี ได้แก่ 1) แพลตฟอร์มดิจิทัล (Digital Platforms) เช่น เว็บไซต์ แอปพลิเคชัน ระบบฐานข้อมูลออนไลน์ ที่รองรับการจัดการความรู้และการสื่อสารในเครือข่าย 2) การเรียนรู้ผ่านระบบ e-Learning ส่งเสริมให้สมาชิกเครือข่ายสามารถเข้าถึงเนื้อหาวิชาการใหม่ ๆ ได้ทุกที่ทุกเวลา ลดข้อจำกัดของการเดินทาง และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และ 3) การประชุมออนไลน์ (Virtual Meetings) ทำให้การประสานงานระหว่างสมาชิกเครือข่ายสามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดค่าใช้จ่าย และเพิ่มโอกาสในการมีส่วนร่วมของสมาชิกจากพื้นที่ห่างไกลการบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับการบริหารเครือข่ายเป็นแนวทางที่ช่วยเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรวิชาชีพ และเปิดโอกาสให้เครือข่ายสามารถขยายผลกระทบในวงกว้างทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ^(7,8,10)

ตัวอย่างเครือข่ายวิชาการที่ประสบความสำเร็จในระดับนานาชาติ การศึกษาตัวอย่างเครือข่ายวิชาการในระดับนานาชาติแสดงให้เห็นว่าการสร้างเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพ เป็นกลยุทธ์สำคัญที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพพยาบาลอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ตัวอย่างที่โดดเด่น ได้แก่ 1) American Association of Colleges of Nursing Leadership Networks (AACN) จัดตั้งเครือข่ายผู้นำด้านการพยาบาลทั่วสหรัฐอเมริกา โดยมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของคณาจารย์ผ่านการจัดเวทีแลกเปลี่ยนทางวิชาการ การสนับสนุนงานวิจัยและการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา สมาชิกเครือข่ายได้รับประโยชน์ทั้งด้านข้อมูล อบรม

และโอกาสการเติบโตในวิชาชีพ⁽⁷⁾ และ 2) Florence Network เป็นเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาพยาบาลและผดุงครรภ์ในยุโรป โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษพยาบาลในระดับอุดมศึกษา สนับสนุนการแลกเปลี่ยนนักศึกษา อาจารย์และผลงานวิจัยระดับนานาชาติ เพื่อสร้างองค์ความรู้ที่เป็นสากลและทันสมัย ซึ่งสะท้อนถึงการใช้อย่างเป็นกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาวิชาชีพในระยะยาว⁽¹³⁾

บทวิเคราะห์ บทเรียนจากตัวอย่างสู่การขับเคลื่อนองค์กรวิชาชีพพยาบาลในประเทศไทย

จากตัวอย่างดังกล่าวสามารถ สรุปได้ว่า การสร้างและบริหารเครือข่ายวิชาการอย่างมีระบบนั้น เป็นเครื่องมือหลักในการเสริมสร้างศักยภาพขององค์กรวิชาชีพพยาบาล โดยเฉพาะองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมืออย่างเข้มแข็งและต่อเนื่องในทุกระดับของเครือข่าย ผู้นำพยาบาลที่มีวิสัยทัศน์ และมีทักษะในการบริหารเครือข่ายอย่างมีระบบ จะสามารถขยายผลกระทบเชิงวิชาชีพและส่งเสริมนวัตกรรมใหม่ ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน⁽¹⁻¹³⁾ ดังนั้น บทบาทผู้นำที่สามารถผสมผสานการสร้างเครือข่ายวิชาการ การประยุกต์ใช้นวัตกรรมและการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสนับสนุนคือ หัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรวิชาชีพพยาบาลให้สามารถปรับตัวต่อความเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างแข็งแกร่งและยั่งยืนได้

ด้วยเหตุนี้ องค์กรวิชาชีพพยาบาลที่มุ่งหวังผลลัพธ์ที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน จำเป็นต้องเร่งพัฒนาบทบาทผู้นำที่มีความสามารถใน

การกำหนดวิสัยทัศน์ และแผนงานอย่างเป็นระบบ การเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมืออย่างเข้มแข็ง และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเหมาะสม เพื่อยกระดับศักยภาพของสมาชิกและขยายผลกระทบทางวิชาชีพในวงกว้างต่อไป

การบริหารเครือข่าย กรณีศึกษา การดำเนินงานของสมาคมศิษย์เก่าวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีขอนแก่น

จากการวิเคราะห์แนวคิดบทบาทผู้นำพยาบาลยุคใหม่ การสร้างเครือข่ายวิชาการ และการนำนวัตกรรมมาใช้ในองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร สามารถเชื่อมโยงแนวคิดเหล่านี้เข้ากับกรณีศึกษาของสมาคมศิษย์เก่าวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น ซึ่งเป็นตัวอย่างองค์กรวิชาชีพไม่แสวงหาผลกำไรที่สามารถปรับตัวและเติบโตได้อย่างต่อเนื่องเกือบสองทศวรรษ ผ่านบทบาทผู้นำที่เข้มแข็ง และการบริหารเครือข่ายอย่างมีประสิทธิภาพ^(5,11) ประกอบด้วย

1) พัฒนาการและบริบทสมาคมศิษย์เก่าวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น ก่อตั้งขึ้นโดยมีเป้าหมายส่งเสริมศักยภาพของศิษย์เก่าให้เป็นกำลังในการพัฒนาวิชาชีพผ่านการสร้างความร่วมมือ และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ใช้แนวทางการบริหารที่ยึดหลัก Strategic Leadership เห็นได้จากการวางแผนเชิงระบบ การกระจายบทบาทในคณะกรรมการ และการตั้งเป้าหมายระยะยาวชัดเจน^(2, 3) แต่อย่างไรก็ตามความท้าทายที่พบคือ ข้อจำกัดด้านงบประมาณและทรัพยากรบุคคลากร ซึ่งสมาคมศิษย์เก่าวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น ต้องอาศัยการทำงานในลักษณะอาสาสมัคร และ

สร้างเครือข่ายความร่วมมือแทนทรัพยากรที่ขาดแคลน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสามารถของผู้นำในการใช้ Adaptive Leadership ในการปรับกระบวนการทำงานให้เหมาะสมกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงและข้อจำกัดที่เกิดขึ้น^(2, 8)

2) กระบวนการสร้างเครือข่าย

วิชาการ สมาคมศิษย์เก่าวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น ดำเนินกิจกรรมสร้างเครือข่ายผ่านเวทีแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ การอบรมวิชาการและประชุมประจำปี ซึ่งสามารถเชื่อมโยงกับแนวคิด Collaboration & Networking ได้อย่างเป็นระบบ^(4,5,9) ตัวอย่างกิจกรรมการสร้างเครือข่าย ได้แก่ 1) เวทีแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ จัดกิจกรรมให้สมาชิกสามารถแบ่งปันประสบการณ์จากการปฏิบัติงานในสถานพยาบาลต่าง ๆ พร้อมแลกเปลี่ยนมุมมองในการพัฒนาแนวทางการดูแลผู้ป่วย การบริหารจัดการ และการใช้เทคโนโลยีใหม่ในการพยาบาล^(5,6) 2) กิจกรรมพัฒนาองค์ความรู้และทักษะ มีการจัดอบรม การสัมมนา และการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อเสริมสร้างความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงในวงการสุขภาพ^(2,12) เช่น การอบรมบทบาทผู้นำ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดูแลผู้ป่วย และการสร้างนวัตกรรมสุขภาพในชุมชน และ 3) การจัดประชุมวิชาการ สมาคมศิษย์เก่าวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น ได้จัดประชุมวิชาการประจำปี เพื่อเปิดเวทีให้ศิษย์เก่า และบุคลากรทางสุขภาพ ได้นำเสนอผลงานวิจัย นวัตกรรม และแนวทางปฏิบัติที่ดี เพื่อยกระดับความรู้และส่งเสริมการพัฒนาอย่างต่อเนื่องของสมาชิก กิจกรรมเหล่านี้ส่งผลให้สมาคมศิษย์เก่าวิทยาลัยพยาบาลบรมราช

ขณะนี้ ขอนแก่น มีความเข้มแข็งในฐานะเครือข่ายวิชาการที่สร้างผลกระทบต่อวิชาชีพอย่างเป็นรูปธรรม^(5,11) แต่มีข้อจำกัด คือ การมีสมาชิกจากต่างจังหวัดจำนวนมาก ทำให้การมีส่วนร่วมบางกิจกรรมลดลง สมาคมศิษย์เก่าวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น จึงเริ่มใช้เทคโนโลยี เช่น Zoom Facebook และ LINE OpenChat เพื่อลดอุปสรรคด้านเวลาและระยะทาง ซึ่งสอดคล้องกับการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือขับเคลื่อนการบริหารเครือข่าย^(7,10)

3) ผลลัพธ์และผลกระทบต่อองค์กรและวิชาชีพ จากการวิเคราะห์ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น พบว่ามีผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมในหลายด้าน ได้แก่ 1) การเสริมพลังวิชาชีพ (Empowerment)^(5,7) ศิษย์เก่ามีความมั่นใจในการแสดงออกเชิงวิชาการมากขึ้น กล้าแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำองค์ความรู้ใหม่ไปประยุกต์ใช้ในการทำงานมากขึ้น 2) การสร้างแรงบันดาลใจ เกิดโครงการอาสาสมัครวิชาการจากฐานสู่ฐาน ทั้งด้านวิชาการและสนับสนุนทุนการศึกษาแก่รุ่นน้องที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ และ 3) นวัตกรรม เกิดแนวทางดูแลผู้ป่วยเรื้อรังในชุมชนซึ่งเป็นผลงานจากศิษย์เก่าที่เข้าร่วมกิจกรรมฝึกอบรม และเวทีแลกเปลี่ยนของสมาคมศิษย์เก่าวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น แต่อย่างไรก็ตามการใช้เทคโนโลยี จะช่วยให้สมาชิกเข้าถึงความรู้ได้สะดวก แต่ยังมีข้อจำกัดในด้านทักษะการใช้งานของสมาชิกบางกลุ่มที่มีข้อจำกัดเรื่องการใช้เทคโนโลยี และขาดระบบติดตามผลลัพธ์ของการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

4) การประเมินผลกระทบของเครือข่าย สมาคมศิษย์เก่าวิทยาลัยพยาบาลบรมราช

ชนนี ขอนแก่น มีการประเมินผลกิจกรรมแบบเบื้องต้น เช่น แบบสอบถามความพึงพอใจ แต่ยังขาดเครื่องมือวัดการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรม และผลกระทบเชิงระบบอย่างเป็นรูปธรรม การพัฒนา dashboard หรือตัวชี้วัดดิจิทัลอาจเป็นแนวทางหนึ่งที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการประเมินผล⁽⁷⁾

5) การเชื่อมโยงกับระบบสุขภาพโดยรวม กิจกรรมของสมาคมศิษย์เก่าวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพพยาบาลในพื้นที่ โดยเฉพาะในการส่งเสริมการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงสาธารณสุขด้านชุมชนสุขภาวะและการส่งเสริมภาวะผู้นำในสายงานพยาบาล^(6,9)

จากความสำเร็จของสมาคมศิษย์เก่าวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น มีบทเรียนสำคัญที่สามารถนำไปขยายผลในองค์กรอื่นๆ ได้แก่ 1) การใช้บทบาทผู้นำแบบเปิดกว้างและสร้างแรงบันดาลใจ^(2,8) ทำให้สมาชิกเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของเครือข่าย และมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนกิจกรรม 2) การบูรณาการเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม^(7,10) เช่น การจัดประชุมออนไลน์ การเรียนรู้ออนไลน์ และการสร้างสื่อวิชาการดิจิทัล เพื่อขยายการเข้าถึงองค์ความรู้ และ 3) การพัฒนากลไกสนับสนุนต่อเนื่อง^(5,9) เช่น การสร้างทีมงานแกนนำ การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเป็นประจำ และการติดตามความก้าวหน้าของสมาชิกในเครือข่าย เห็นได้ว่าบทเรียนเหล่านี้สามารถนำไปปรับใช้ในองค์กรวิชาชีพอื่น ๆ เพื่อยกระดับคุณภาพของวิชาชีพพยาบาล และสร้างเครือข่ายในระยะยาว⁽¹³⁾

ผลลัพธ์ของการบริหารเครือข่าย

จากกรณีศึกษาของสมาคมศิษย์เก่าวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น สะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนว่า บทบาทผู้นำที่เน้นการสร้างเครือข่ายและนวัตกรรม เป็นกลไกสำคัญที่ทำให้องค์กรวิชาชีพพยาบาลที่ไม่แสวงหาผลกำไรสามารถเติบโตและสร้างผลกระทบเชิงวิชาชีพได้อย่างต่อเนื่อง แม้จะมีข้อจำกัดด้านงบประมาณและทรัพยากรบุคคล ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ (Visionary Thinking) และสามารถบริหารจัดการเครือข่ายอย่างเป็นระบบจะช่วยให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ^(4,5,6)

การนำเทคโนโลยี มาประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม เช่น แพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ และการประชุมออนไลน์นั้น ช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารเครือข่าย ลดข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ และยังส่งเสริมการเข้าถึงองค์ความรู้ในวงกว้าง^(7,9,10) รวมถึงการสร้างกลไกประเมินผลที่ใช้ เครื่องมือดิจิทัล เช่น ระบบติดตามสมาชิกและฐานข้อมูลกิจกรรม ก็ส่งเสริมให้การพัฒนาเครือข่ายดำเนินไปอย่างยั่งยืนและต่อเนื่อง⁽⁷⁾

นอกจากนี้ การขับเคลื่อนเครือข่ายวิชาการของสมาคมศิษย์เก่าวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น ยังสอดคล้องกับแนวทางของเครือข่ายในระดับสากล เช่น Florence Network และ AACN Leadership Networks ที่เน้นการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และเสริมสร้างนวัตกรรมอย่างเป็นระบบ^(7,13) กล่าวโดยสรุป ผู้นำที่สามารถบริหารเครือข่ายอย่างมีระบบมีความสามารถในการมองการณ์ไกล และใช้

เทคโนโลยีสนับสนุนอย่างมีประสิทธิภาพ จะช่วยให้การดำเนินงานขององค์กรวิชาชีพพยาบาลที่ไม่แสวงหาผลกำไรเกิดผลลัพธ์ที่ยั่งยืน พร้อมเป็นต้นแบบที่สามารถขยายผลสู่การพัฒนาองค์กรวิชาชีพอื่นได้ในวงกว้าง^(2,3,5,8,11)

จากบทเรียนความสำเร็จของการขับเคลื่อนองค์กรวิชาชีพพยาบาลที่ไม่แสวงหาผลกำไรผ่านบทบาทผู้นำ การสร้างเครือข่ายวิชาการและการใช้นวัตกรรม พบว่า มีปัจจัยสนับสนุนหลายด้านที่ควรถูกนำมาพัฒนาเป็นข้อเสนอเชิงนโยบาย เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนขององค์กรในระยะยาว รวมถึงแนวทางในอนาคตที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เทคโนโลยี และความต้องการของวิชาชีพพยาบาล^(1,2) ประกอบด้วย

1) ส่งเสริมผู้นำรุ่นใหม่ในองค์กรวิชาชีพ ควรมีนโยบายสนับสนุนการพัฒนาบทบาทผู้นำของพยาบาลรุ่นใหม่ โดยจัดให้มีหลักสูตรอบรมบทบาทผู้นำเชิงวิชาการและเชิงกลยุทธ์ รวมถึงเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และที่ปรึกษาด้านบทบาทผู้นำ (Mentorship Program) เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการบริหารเครือข่ายและพัฒนาองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน การสนับสนุนให้พยาบาลรุ่นใหม่ได้มีโอกาสแสดงบทบาทนำในโครงการต่าง ๆ จะช่วยเสริมสร้างความมั่นใจและแรงบันดาลใจให้ดำรงตนเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ต่อไป^(2,3,8)

2) สนับสนุนงบประมาณและเครื่องมือเทคโนโลยี ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีนโยบาย จัดสรรงบประมาณสนับสนุนกิจกรรมวิชาการและนวัตกรรมขององค์กรที่

ไม่แสวงหาผลกำไร รวมถึงการลงทุนในระบบเทคโนโลยี^(4,7,9,10) เช่น แพลตฟอร์มจัดการความรู้ออนไลน์ ระบบประชุมออนไลน์ และฐานข้อมูลเครือข่ายวิชาชีพ ทั้งนี้เพื่อเสริมสร้างความคล่องตัวและขยายการเข้าถึงองค์ความรู้ในวงกว้าง การสนับสนุนเทคโนโลยียังช่วยให้เกิดการจัดกิจกรรมในรูปแบบไฮบริด และเพิ่มความหลากหลายในการเรียนรู้ของสมาชิกเครือข่าย ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาองค์ความรู้และการเพิ่มศักยภาพของบุคลากรในวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

3) สร้างเครือข่ายระดับภูมิภาคและสากล นโยบายการสร้างเครือข่ายควรขยายผลไปสู่ ระดับภูมิภาคและสากล โดยเน้นความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา โรงพยาบาล และองค์กรวิชาชีพในประเทศเพื่อนบ้าน และต่างประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้วิจัย และนวัตกรรม การเข้าร่วมเครือข่ายนานาชาติ เช่น Florence Network หรือการพัฒนาความร่วมมือในภูมิภาคอาเซียน จะช่วยให้พยาบาลไทยมีโอกาสนเรียนรู้จากมาตรฐานสากล และสามารถพัฒนาวิชาชีพให้มีความก้าวหน้าในเวทีโลก^(7,11,13)

บทสรุป

การพัฒนาระบบวิชาชีพพยาบาลที่ไม่แสวงหาผลกำไรในยุคที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จำเป็นต้องอาศัยบทบาทผู้นำที่มีวิสัยทัศน์สามารถสร้างแรงบันดาลใจ และขับเคลื่อนวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้นำพยาบาลจึงมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางองค์กร สร้างความร่วมมือในเครือข่าย และส่งเสริมการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ผ่านนวัตกรรม เครือข่ายวิชาการและนวัตกรรมทางเทคโนโลยีเป็นกลไก

สำคัญที่ช่วยให้การพัฒนาระบบเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ขยายโอกาสการเรียนรู้ และเพิ่มศักยภาพในการปรับตัวต่อบริบทที่ซับซ้อน โดยเฉพาะในกรณีของสมาคมศิษย์เก่าวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครขอนแก่น ที่สามารถขับเคลื่อนกิจกรรมวิชาการอย่างเป็นระบบและสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อวิชาชีพได้อย่างชัดเจน ดังนั้น การลงทุนในการพัฒนาบทบาทผู้นำพยาบาลจึงไม่ใช่เพียงการส่งเสริมศักยภาพเฉพาะบุคคลเท่านั้น แต่ยังเป็นการลงทุนระยะยาวที่ช่วยยกระดับวิชาชีพ เสริมสร้างคุณภาพของระบบสุขภาพ และตอบสนองต่อความท้าทายในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

1. สุชาดา กันยะลา. บทบาทผู้นำทางการพยาบาลเด็กในยุค VUCA [อินเทอร์เน็ต]. วารสารสุขภาพเด็กไทย. 2566;4(1):1-8. เข้าถึงได้จาก: <https://www.thaichildhealth.com/wp-content/uploads/2023/07/1.-บทบาทผู้นำทางการพยาบาลเด็กในยุค-VUCA.pdf>
2. Davidson PM, Jackson D, Usher K. Fostering leadership development and growth of nurse leaders. Nurse Outlook. 2024;72(1):101957. doi:10.1016/j.outlook.2024.101957
3. LaPierre RL, Labbe KA. Building bridges to connect and transition nurse leaders from practice to academia. Nurse Leader. 2024;22(3):267-73.

- doi:10.1016/j.mnl.2024.02.005
4. Thompson DR. Building a professional network. Nurse Leader. 2016;14(3): 183-5. doi:10.1016/j.mnl.2016.03.004
 5. วิไลวรรณ วัฒนานนท์, ศักดิ์ขรินทร์ นรสาร, วัชร อมรโรจน์วรุฒิ. การสร้างเครือข่ายวิชาการสมาคมศิษย์เก่าวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีขอนแก่น. วารสารการพยาบาล สุขภาพ และสาธารณสุข. 2566;2(1):52-65. เข้าถึงได้จาก: <https://he03.tci-thaijo.org/index.php/nhphj/article/view/621>
 6. ศักดิ์ขรินทร์ นรสาร, วิไลวรรณ วัฒนานนท์. พยาบาลผู้จัดการรายกรณี: บทบาทการดูแล ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพาในชุมชน. วารสารการพยาบาลศาสตร์และสุขภาพ. 2560;40(2): 1-10. เข้าถึงได้จาก: <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/nah/article/download/108115/85553/>
 7. American Association of Colleges of Nursing. AACN Leadership Networks [อินเทอร์เน็ต]. 2023 [เข้าถึงเมื่อ 18 มี.ค. 2568]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.aacnnursing.org/leadership-networks>
 8. International Council of Nurses. Global Nursing Leadership Institute™ (GNLI) [อินเทอร์เน็ต]. 2023 [เข้าถึงเมื่อ 18 มี.ค. 2568]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.icn.ch/how-we-do-it/nna-development-leadership-programmes/global-nursing-leadership-institutetm-gnli>
 9. ธวัชชัย พงษ์พานิช. การบริหารเครือข่ายการจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ [อินเทอร์เน็ต]. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยศิลปากร; 2566 [เข้าถึงเมื่อ 18 มี.ค. 2568]. เข้าถึงได้จาก: <https://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/handle/123456789/3784>
 10. วิทยาลัยพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่. การสร้างเครือข่ายด้านความร่วมมือทางวิชาการและวิชาชีพ [อินเทอร์เน็ต]. 2566 [เข้าถึงเมื่อ 18 มี.ค. 2568]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.cmu.ac.th/th/article/f6ca6fb7-61df-4041-a21a-9bae1ea650fa>
 11. สมาคมศิษย์เก่าวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น. โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อยกระดับการพัฒนาเครือข่ายวิชาการสมาคมศิษย์เก่า วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น สู่การพยาบาลทุกระดับ. ขอนแก่น: วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น; 2568.
 12. มยุรา จันทรรุ่งสี. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมกับความพร้อมของพยาบาลวิชาชีพ [อินเทอร์เน็ต]. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยนเรศวร; 2565 [เข้าถึงเมื่อ 18 มี.ค. 2568]. เข้าถึงได้จาก: <https://nuir.lib.nu.ac.th/dspace/handle/123456789/5210>
 13. Florence Network. Florence Network [อินเทอร์เน็ต]. 2024 [เข้าถึงเมื่อ 18 มี.ค. 2568]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.florence-network.eu>